

Tutu nunuu ña tāa racha'nu Paulu kuenda Timoteu

Paulu, tāa ra tutu i'ya kuenda Timoteu

¹ Yu'u, Paulu, tài tutu i'ya kuendaun, yo'o Timoteu, ti ma Ndioo tāchi ra yu'u ña kùi iin ra tatum Racha'nu Jesucristu, ta na jakui tiñu kà'an ra, vati Ndioo kùu ma ra jàkakú yo, ta Jesucristu kùu ma ra ndàtu yo vitin. ² Ndicha kuii ña kùyun takua kùu iin rase'i, cha'a' ña indukuni chinuni va'a yo ma tu'un Jesucristu. Ta vitin kùunij ña ma Racha'nu Ndioo Tatá yo chi'in ma Racha'nu Jesucristu chito'o yo, na ku'va ra ñamani ra nuñun, ta na kunda'vini ra ñun, ta na ja'a ra ña na vii koun chi'in animaun.

*Paulu, kàtitu'un ra nuu Timoteu ña koto
jächi'in ra tu'un vata*

³ Ma kua cha jānini ñun ora kēi kuà'in ma ñu'u' Macedonia ña na kindoun ma ñuu Efesu, ta na ka'un nuu ma ndian jàna'a tu'un vata, ña na jä'a ga na yi. ⁴ Ta juuni na ka'un nuu na ña na vä'a natu'un na ma tu'un ña töve induku kàa yi takua ña jàna'a Ndioo, ta juuni na ka'un ña na jä'a na kuenda naja kua tā'an ma ndian chīyo tatiempu ndia. Vati ndisaa yakan jä'a ña endee kànita'an yu'u na, ti tüvi tìndee yi ña na chinuni na ma tu'un kà'an Ndioo, takua kùuni ra ña koo yo. ⁵ Ta ma ña kùunij ña na kutunini ma ñivi kùu ma ña na kùunio nde'o ta'an yo chi'in ma ña vii vachi tichi anima yo, ta na koo va'a yo chi'in

ma chinituni yo, ta na chinuni yo tu'un ra chi'in ndisaa anima yo. ⁶ Vati iyo ndian cha kēsiin iti' i'ya, ta vitin kīcha'a nātu'un na tu'un ña tüvi nda kuenda. ⁷ Ndiakan kūuni na ka'an kachin na ma tu'un ley Ndioo nuu ma ñivi, kāti na, vaji ni juuni ña jāna'a juuni maa na, na tüvi kūtunini va'a na, niyi kūuni yi ka'an yi vaji kā'an na ña tu'un ndicha kūu yi.

⁸ Vati ndisaa yo cha chīto va'a yo ti iin ley va'a kūu ma ley Ndioo, tuva chātiñu yo yi takua kūuni ra. ⁹ Yakan va iyo yi ña koto yo ti nī'iin ley tüvi iyo yi kuenda ma ndian va'a. Ti ma ley kūu yi kuenda ma ndian kini, ta ma ndian jā'a kuati, ta kuenda ndian tüvi jāchi'in ña kā'an yi. Ta juuni kuenda ma ndian tüvi iñu'u chi'in Ndioo, ta ma ndian chātu'un ra, ta kuenda ma ndian kini xini ta jā'a kuati. Ta ma ley juuni kūu yi kuenda ndian chā'ni tatā chi'in ma'á, ta nda ndian chā'ni inga tuku ñivi ndia. ¹⁰ Ta juuni tāchi ra yi kuenda ndra kī'vi chi'in ñivi ña'a yüvi ñasi'i ndra, ta ña'a kī'vi chi'in inga ndra'ii, ta kuenda ndra si'i ndia. Tāchi ra yi kuenda ma ndian kā'an tu'un vata, ta ndian chā'a iin tu'un vaji töve jāchinu na yi, chi'in ndian tīin xe'e ñivi ta xīko na na inga chiyo. Yakan va ma ña kūuni ma ley ka'an yi, kūu yi kuenda ndian jā'a ña kini ña töve induku kūu yi takua jāna'a Ndioo ña jā'a na. ¹¹ Vati ma Racha'nu Ndioo, ra ya'a ga ií, kūu ma ra tāchi yu'u, ña na katitu'in tu'un ka'nu i'ya nuu kua'a' ñivi.

*Chā'a Paulu ta'vindioo nuu ma Racha'nu Jesuu
cha'a' ña kūnda'vini ra ra*

12 Yu'u Paulu, chà'i ta'vindioo nuu ma Racha'nu chito'o yo Jesucristu, ti chà'a ra ñandei takua nde'e ra ña ìyo tundeeni ra chi'in. Yakan va chā'a ra tiñu nui ña na jatiñui kuenda ra, **13** vaji chātu'in ra ta kā'an ti'inj chata ra niku. Vati jātakue'i ma ndian chinuni tu'un ra ta kānduva'i ra. Va Ndioo kūnda'vini ra yu'u, vaji takan jā'i, ti tüvi chītoi nayi jā'i ma ora ikan niku, vati takä'an chinuni ma tu'un ra niku. **14** Ta nduva'a kuii ka'nu ñamani jā'a ma Racha'nu chi'in, ti chā'a ra ña na chinuni ma tu'un ra, ta juuni chā'a ra ña na kuunio nde'o ta'an yo cha'a' ña indukuni kùu yo chi'in Jesucristu.

15 Yakan va ña ndicha kùu ma tu'un ña ni ka'in i'ya, ta ndisaa ndo ìyo yi ña chinuni ndo yi: vati ma Racha'nu Cristu Jesuu, kīchi ra ma nuu ñu'u' ñuñivi i'ya, ti kùuni ra jakakú ra tandi'i ndian ìyo kuati. Ta tañu ndiakan, ìyo iin yo ìyo ga kuati, ta rakan kùu yu'u. **16** Ta yakan va ma Racha'nu Jesucristu, nduva'a kuii kūnda'vini ra yu'u, vaji ìyo ga kuati. Ta takan jàna'a ra nuu ma ñivi naja kua jàndeeni ra ma ña jà'a na ta jànaa ra ma kuati na, takua jā'a ra chi'in ora kīcha'a chinuni tu'un ra. Ta takan kuu ni'i na nuu koo na indeeni chi'in ra, tuva chinuni na tu'un ra ndia. **17** Ta vitin na jaka'nu yo Racha'nu Ndioo, ra ya'a ka'nu, ra ìyo ndisaa tiempu, ti juu ra kùu ma Rey chà'nda tiñu. Vati tüvi ni chaa iin kivi ña ni kuvi ra. Vaji na kùu nde'o ra va chīto yo ti ìyo ra, ta ìyo kua'a' chinituni ra. Ta uvanuu Ndioo kùu ra. Ta takan na kuu yi. Amén.

18 Yo'o se'yu Timoteu, jàya'i tiñu i'ya nuñ, ña na jandeeniun ja'un ma tiñu chi'in ma ñivi, ta na

jana'un nuu na ma iti' va'a ku'un na, ta na ja'un yi chi'in animaun, takua kā'an ma ndracha'nu yanio cha'un ora kā'an ndra chi'in tu'un yu'u Ndioo. ¹⁹ Yakan va na chinuni va'un tu'un ma Racha'nu chi'in ndisaa chinituniun, vati ìyo ndian töve chinuni va'a ma tu'un ra, ta ndākoo na yi. Ndiakan kùu na takua kùu iin varku ña kātita'an chi'in yuu, vati tüva nda kuenda na. ²⁰ Vati takan cha tā'an ma ra nàni Himeneu chi'in ra nàni Jandu. Ndrakan tī'i nda'a' ma kui'na, ikan na kutu'va ndra ti kùu ka'an ti'ini ndra chata Ndioo.

2

Naja kua ìyo yi ña ja'a yo ora kà'an yo chi'in Ndioo

¹ Takan kūu ta vitin va ni ka'in iin tu'un ka'nu nuu ndisaa ndo ña na ndakan ndo nuu Ndioo, ta na naka'an ndo ra cha'a' ndisaa ñivi ñuñivi. Ta juuni na ku'va ndo ta'vindioo nuu ra, ikan na koo va'a ndisaa na. ² Ìyo yi ña ka'an yo chi'in ra cha'a' ma ndra kùu kalecha'nu, ta cha'a' ndisaa inga ndra ìyo tiñu chi'in ndra ndia. Yakan va ìyo yi ña ja'a yo ndisaa yakan, ikan na tüvi nde'o tundo'o, ta vii koo yo chi'in tandi'i ñivio, ti takan kùu koo va'a yo nuu Ndioo, ikan na kuu yo ñivi iñu'u ta ndaa. ³ Ta nduva'a kuii va'a ña jà'a yo takan, ti ma Ndioo ra jàkakú yo, ya'a chìsii ra ora jà'a yo takan. ⁴ Vati ma Racha'nu Ndioo kùuni ra ña na kakú ndisaa ndo, ta kuu koto ndo ma tu'un ndaa. ⁵ Vati uvanuu Ndioo, kùu ra ña takani ìyo, ta juuni uvanuu ra ña tāchi ra kùu ra ña jàndo'iin ra yo chi'in Ndioo. Ta rakan kùu ra Jesucristu, ta kùu ra iin ñivi takua kùu maa

yo. ⁶ Vati ma Racha'nu Jesucristu, chā'a ra ña ka'ni ñivi ra, ta na takaa na ra nuu kruu cha'a' ma kuatio, ti takan jā'a ra, ikan na kuu kakú yo nuu ma kuatio. Ta ña'a kùu ma tu'un ña jāna'a Ndioo nuu yo, ti ma kivi ña kāchin ra kùu yi. ⁷ Ta juuni cha'a rakan kùu yi ña kāchin Ndioo yu'u, ña kùi iin tatum ra, ikan na katitu'in ma tu'un Cristu nuu kua'a' ñivi, nuu ndian yüvi judíu ndia. Yakan va tüvi janda'viña'i ndo ti ña ndicha kùu ma ña kà'in kuenda Cristu, ti ìyo yi ña jana'i nuu ndian yüvi judíu, ti ña ndaa kùu yi tu chinuni na tu'un Cristu.

⁸ Takan kūu yakan va ndyo'o ndra kùu ndra'ii, kùuní ña na ndoni'i ndo nda'a' ndo ora kà'an ndo chi'in Ndioo ndanikuni ma nuu kàchika ndo chi'in anima va'a ndo, ta tüvi kèyuni ndo ta töve kànita'an yu'u ndo ndia. ⁹ Ta ma ñivi ña'a, kùuní ña ku'un vi ja'ma nda'vini ta iñu'u ña tüvi ya'a ya'vi ndaa. Va chàkuni kanduu ña jandondacha vi vi, ti ìyo ñivi ña ya'a jàndovii vi ma ixi xini vi takua jà'a ma ñivi ña'a ña chütaka sukun oro a yuu tacha kuenda ña jàndondacha vi vi. Ta yüvi takan ìyo yi ña ja'a vi. ¹⁰ Vati kùuni Ndioo ña na koo va'a vi chi'in ma ña chinuni vi tu'un ra, ta chi'in ma ña va'a ña jà'a vi, ti takan jà'a ma ñivi tiñu'u Ndioo, ta jàka'nu vi ra. ¹¹ Yakan va ma ñivi ña'a, na taso'o taxiini vi ma tu'un va'a Ndioo ta na jachi'in vi ma ña kà'an ra. ¹² Ta juuni na tüvi chà'i ndatu nuu ma ñivi ña'a ña jàna'a vi tu'un Ndioo nuu ndra'ii, ta ni tüvi va'a ña ka'nda vi tiñu nuu ndra ndia. Tiá va'a ña na taxiin kindoo vi. ¹³ Vati ma Racha'nu Ndioo, ji'na jātuvi ra ma ra nàni Adán tajan jātuvi ra ma Eva. ¹⁴ Ta yüvi

rakan jānda'viña'a ma kui'na, ti Eva kùu ma ña jānda'viña'án'. Ta ora jā'a ña ma ña kā'an Ndioo ña tüvi ìyo yi ña ja'a ña, kōyoan iin tichi kuati. ¹⁵ Va ma ñivi ña'a, kùu kakú vi tuva ja'a va'a vi ma tiñu Ndioo takua kùu vi ñivi chàkoo se'e. Vati tu chinuni vi ma tu'un Ndioo, ta tu kùuni vi nde'e vi inga ñivi, ta kuu vi ndian ií kuenda ra, ta na töve ya'a ndu vi ma tiñu ña chā'a Ndioo ña na ja'a vi.

3

Paulu, kàtitu'un ra naja kua ìyo yi ña koo ma ndra ndiso tiñu kuenda Ndioo

¹ Ña ndicha kùu ma ña kà'in chi'in ndo, ti tu ìyo ndra chinuni ña chànini kuu ndra iin ndra kuiso tiñu nuu ñivi chinuni tu'un Ndioo, ndicha ña ma tiñu va'a kùu yi ña kùuni ndra jakuu ndra. ² Yakan va taku ma ra ndiso tiñu veñu'u, ìyo yi ña ja'a ra mamaa ña va'a, ikan këu ka'an ma ñivi chata ra. Ta ìyo yi ña koo ivanuuni ñasi'i ra, ta juuni ìyo yi ña kùu ra iin ra tüvi ya'a ndu ña jà'a ra nì'iin nakuyi, ta ra kachin chinituni, ta iñu'u chi'in ndisaa nakuyi. Ta ìyo yi ña kunda'vini ra ndian tüvi ve'e ña chaa ve'e ra, ta ku'va ra kindoo na ve'e ra. Ta ìyo yi ña kuu ra iin ra kachini xini ña jàna'a va'a ra ndia. ³ Ta na tüvi ìyo yi ña kuu iin ra ya'a ga chì'i ndixi ta tüvi ìyo yi ña ndikita'an ra chi'in ndian ya'a tu'va kànita'an. Vati ìyo yi ña kùu ra iin ra va'a ña jàndomani ñivi. Ta juuni tüvi ìyo yi ña kùu ra iin ra ya'a ga chàta'ani ra nde'e ra xu'un'. ⁴ Vati ìyo yi ña ka'nda va'a ra tiñu ma ve'e ra, ta jana'a ra ña na kandicha ma se'e ra tiñu tàva ra nuu na, ikan na

iñu'u koo na. ⁵ ¿Vati tu töve chìto yo ka'nda yo tiñu juuni ma ve'e maa yo, naja kùunio ka'nda yo tiñu nuu ma ndian chinuni tu'un Ndioo?, tuva takan. ⁶ Yakan va ma ra ndiso tiñu, tüvi ìyo yi ña kuu iin ra já kī'vi kuenda Cristu, ti koto jatayi maa ra ra chi'in ma tiñu ikan, ta tu ja'a ra takan, juuni kani koyo ra tichi kuati takua tā'an ma kui'na. ⁷ Ta juuni ìyo yi ña kuu ra iin ra iñu'u nuu ma ndian tüvi chinuni tu'un Ndioo ndia, vati tu tüvi já'a ra yi takan, ni koo tukanuu nuu ra, ti takan já'a ma kui'na ña jànda'viña'án' yo.

Naja ìyo yi ña koo ma ndian chàkoo tiñu ña tìndee na ma ndian chinuni tu'un Cristu

⁸ Ta juuni takani ma ndra chinuni ña ndiso tiñu ña tìndee ma ndian chinuni tu'un Cristu, ìyo yi ña kuu ndra iin ndra iñu'u. Ta juuni ìyo yi ña jachinu ndra tu'un kà'an ndra, ta tüvi kùu ndra ndra chì'i kua'a' ndixi, ta ni tüvi kùuni ndra ña koo kua'a' xu'un' ndra ndia, ña tüvi va'a jàkanaa ndra. ⁹ Ta chi'in iin chinituni kachin ìyo yi ña endee chinuni ndra ma tu'un ndaa ña já jāna'a Ndioo nuu yo. ¹⁰ Yakan va ji'na ìyo yi ña ki'o ku'va ndra, nde'o tuva ndicha ña já'a ndra ma tiñu takua kà'an Ndioo ña já'a ndra, ta tu va'a já'a ndra, tajan kuu koo ndra ma tiñu ikan. ¹¹ Ta ma ñivi ña'a, juuni ìyo yi ña iñu'u koo vi, ta tüvi ìyo yi ña ka'an vi chata ma ta'an vi chi'in tu'un vata, ta tüvi ya'a ndu vi já'a vi ñi'iin nakuyi, ta kachin koo vi chi'in ndisaa nakuyi. ¹² Ta ma ndra tìndee ma ndian chinuni, ìyo yi ña koo uvani ñasi'i ndra, ta ìyo yi ña kundayu'u ndra ma ndiakuati se'e ndra chi'in tandi'i ñivi ìyo ve'e

ndra ndia. ¹³ Vati ma ndra jàkuu va'a ma tiñu ña tìndee ndra ma ndian chìnuni tu'un Ndioo, ni keta iin kivi ña ya'a ni tiñu'u ndisaa ma ñivi ndra. Ta ìyo kua'a' tundeeni Ndioo chi'in ndra, ta takan kùu kàtitu'un ndra nuu ma ñivi, naja kùu chinuni na ma tu'un cha'a' Jesucristu.

Ma tu'un kachin ña tüvi nàkoto yo niku

¹⁴ Chànini ña ku'in kunde'i ñyun numini. Va tu kuyanga kuàchai, tajan cha'a' yakan, va tàchi ma tutu i'ya nuñun, ¹⁵ ikan na kotoun naja kua ìyo yi ña koo yo chi'in ma inga ndian chìnuni tu'un Ndioo, ti ñivi Ndioo ndito kùu yo. Vati ma ñivi Ndioo kùu ma ndian kùmi ma tu'un ndaa, ta juuni jàna'a yi nuu inga ñivi ndia. ¹⁶ Takan kùu yakan va, ma tu'un ña tüvi nàkoto yo niku, ndicha ña cha jàna'a Ndioo yi nuu yo vitin, ta ma tu'un ikan, nduva'a kuii ka'nu yi:
 Racha'nu Ndioo, ndàkuu ra iin ñivi,
 ta ra va'a kùu ra, kàti ma Tati Ií Ndioo.
 Ta juuni ndé'e ma tati jàkuu tiñu nuu Ndioo ra.
 Ta chítakuati ma tu'un ra tandi'i ñuu ñuñivi,
 ta kua'a' ñivi chìnuni ña kà'an ra,
 ta ndāa ra kuà'an ra iti' andivi.

4

Ndian ni jaña ña chìnuni tu'un Cristu

¹ Va ma Tati Ií Ndioo, kà'an kachin va'a yi, ti ma tiempu nuu ni ndi'inia ìyo ndian ni jaña na ña chìnuni na ma tu'un Ndioo, vati ni jachi'in ndio na ma tu'un vata ña jàna'a ndian tati xaan ña jànda'viñ'a'a yi na. ² Ta ikan jan ndisaa ndio ma ñivi ikan, cha'a' ña kùu na ñivi chi'in uvi nuu ña chànini, ndian jàna'a na mamaa tu'un vata,

ta tüva kachin chànnini na, ta tüva kanuu na ja'a na kua'a' ma ña kini. ³ Ta ma ndian jà'a takan ti tüvi chà'a na ña tända'a ma ñivi chinuni tu'un Ndioo, vati iin kuati kùu yi kuenda na, kàti na. Ta juuni kàti na ña ìyo sa'an ña küu kacho, vati iin kuati kùu yi ndia. Va yu'u kàti ña tüvi va'a ma ña jàna'a na, ti maa ma Racha'nu Ndioo, jàtuvi yi kuenda ña kachi yo ndian chinuni ta chìto ma tu'un ndaa yi. Ta cha'a' ndisaa ña nì'o nuu ra ìyo yi ña ku'va yo ta'vendioo nuu ra cha'a' yi ndia. ⁴ Yakan va cha chìto yo ti ndisaa ma ña jà'a Ndioo ña va'a kùu yi. Ta nì'iin nakuyi küu ka'an yo ña na vä'a yi, tuva chà'a yo ta'vendioo nuu ra ora nì'o yi, ⁵ ti chi'in tu'un Ndioo jà'ií ra nuu yi ora kà'an yo chi'in ra cha'a' yi.

In ra jàtiñu va'a kuenda ma Racha'nu Jesucristu

⁶ Takan kùu yakan va tu jàna'a va'un ma tu'un ndaa i'ya nuu ma ndian kùu yanio ta chinuni va'un yi, ni kùun iin ra jàtiñu va'a kuenda ma Racha'nu Jesucristu, ti ni tindee yi ñun cha'a' ña tändikun va'un ma iti' ña jàna'a yi ñun. ⁷ Va tüvi va'a ña jàchi'un ma tu'un vata ña kà'an kua'a' ma ndian ìyo ma ñuñivi i'ya, ti tüvi nda kuenda yi. Tiá va'a ña na jaka'nun ma Racha'nu Ndioo ta jà'un naja kua kà'an ra. ⁸ Ndicha va'a ti ma tiñu jà'a yo ña jàndoni'o ma kuñu yo ìyo nuu chàtiñu yi va kuenda vitini, va tu jà'a yo ma tiñu Ndioo ta jàka'nu yo ra, va'aga yi kuenda yo, ti tindee yi yo ma ñuñivi i'ya vitin, ta juuni ni tindee yi yo ora koo yo chi'in Ndioo endeeni ma tiá iti' nuu ndia. ⁹ Ndicha kuii ti tu'un i'ya ña ndaa kùu yi,

ta ïyo yi ña taso'o va'a ndisaa ndo yi. ¹⁰ Ta cha'a' yakan kùu yi ña jàtiñu yo ta ndè'o tundo'o jā'a ñivi kàti'ini chata yo, vati ïyo ma tundeeni ma Ndioo ndito chi'in yo ta chinunio ña ndicha ña ni jachinu Ndioo ma kua kāti ra nuu yo. Vati rakan ni tindee ra tandi'i ñivi, va tiaga kua'a' ni tindee ra ma ndian chinuni ta ni jakakú ra na, ikan na koo na endeeni chi'in ra.

¹¹ Ta ndisaa tu'un i'ya, ïyo yi ña ka'un ta jana'un yi nuu na. ¹² Na jana'un nuu ma ñivi ña na tiñu'u na ñuñun vaji ra tivaani kùun. Va na jana'un nuu na ma kua ïyoun chi'in ma ña jà'un ta chi'in ma tu'un kà'un ma iti' va'a kuà'un. Ta juuni na kuuniun nde'un na, ta na kùun iin ra ña töve jà'a kuati, ta na chinuniun tu'un Cristu chi'in ndisaa animaun ta chinituniun ndia. Takan koun, ikan na kuu nde'e na ñuñun, ta tandikun na iti' kuà'un. ¹³ Va takua yu'u juuni kuyangai tiá ma iti' te'en, ta yo'o na jakua'un ma tu'un Ndioo nuu ka'iin ti'vi ma ndian chinuni, ta na kundayu'u va'un na ta jana'un ma iti' ku'ñun na ndia. ¹⁴ Na jakuendaun ma ndatu ña chā'a Ndioo nuñun ora jündii ndracha'nu ndiso tiñu veñu'u nda'a' ndra xiniun takua kùuni ma Racha'nu Ndioo, koto näaniun yi.

¹⁵ Takan kūu yakan va na taso'o va'un ma tu'un já chinu kà'in i'ya, ikan na nde'e ma ndian chinuni naja kua ndìkun va'un ma iti' Ndioo, takua ikan ïyo yi ña ja'a na ndia. ¹⁶ Ta na ja'a va'un kuenda nuñun chi'in ma tu'un jàna'un ma iti' kuà'un nuu ma ndian chinuni. Ta koto jäñaun ma ña va'a ña jà'un ndia, vati tu ja'un ma takua kùuni Ndioo, ni kakun. Ta juuni ni

kakú tandi'i ma ndian jàchi'in ma tu'un Ndioo
ña kà'un ndia.

5

*Paulu kàtitu'un ra naja kua ìyo yi ña koo yo
chi'in ma ndian chinuni*

¹ Koto kä'un yu'u ma ndracha'nu, vati tiá va'a
ña viviini kà'un chi'in ndra ora chùnda yu'un
ndra, ti ìyo yi ña tiñu'un ndra takua tiñu'un iin
tatáun. Ta juuni na vii ka'un chi'in ma ndra
tivaa, vati ìyo yi ña tiñu'un ndra takua tiñu'un
iin ra kùu yaniun. ² Ta ma ñivi ña'a cha'nu,
juuni ìyo yi ña tiñu'un vi, ta kuuniun nde'un, vi
takua kùuniun nde'un ma ma'á maun. Ta juuni
ìyo yi ña tiñu'un ma ñivi ña'a yoko, ta kuuniun
nde'un vi, takua kùuniun nde'un ma ñivi ña'a
ta'un ndia. Yakan va na ja'un mamaa ña va'a
chi'in na.

³ Na tindeun ma ñivi ña'a ña kindoo nda'vi tu
tüvi ìyo ndian tìndee vi. ⁴ Vati tu ma ñivi kindoo
nda'vi ìyo se'e vi a se'e yani vi, ndiakan ìyo yi
ña koo tu'va na ña tìndee na vi, takua kùmi vi
na ora kùu na ndiakuati, ti ñivi maa na kùu vi.
Yakan va ora jà'a yo te'en, nduva'a kuii chìsii ma
Racha'nu Ndioo nde'e ra yo, ti ña va'a kùu yi. ⁵ Va
ma ñivi ndicha ña kindoo nda'vi ta ma'iin, endee
kà'an nda'vi vi ta ndàtu vi nda'a' ma Racha'nu
Ndioo nduvi ta niñuu, ti chìto vi ña ni tìndee ra
vi. ⁶ Vati tu ma ña'a ña kindoo nda'vi jà'a ña naja
kua kùuni maa ña, ma yakan kùan takua kùu iin
ña tüva ndito kuenda ma Racha'nu Ndioo, vati
nàndukuan naja jàka'nuan juuni maa ña, ta tüvi
jàka'nuan Ndioo. ⁷ Yakan va na jana'un ndisaa
tu'un va'a i'ya nuu na, ikan na ja'a na ma ña va'a

ndia, ta takan küu nani'i ma ñivi ña kà'an na chata na. ⁸ Vati mä ndian tüvi nàkanini cha'a' ña tìndee na ma ñivi na, ta ni töve nàkani iti' na cha'a' ma ñivi na ña iyo tichi ve'e na, ndiakan cha jāña na ña chinuni na ma tu'un Ndioo jä'a ma kuati na, ti tiaga kini kùu ma anima na kua ma anima ndian töve chinuni.

⁹ Va kùu nakuisoun sivi ma ñivi kindoo nda'vi tu cha chinu vi uni xiko kuiya ta iti' nuu. Ta tu chīyo uvani ii vi ndia. ¹⁰ Ta tu kùu vi iin ñivi ña kà'an va'a ma ñivi chata, cha'a' ña kùnda'vini vi ma ñivi chàa ma nuu ìyo ve'e vi. Ta juuni tu jakua'nu va'a vi ma se'e vi ndia, ta nakata vi cha'a ma ndian chinuni ña chaa ve'e vi, ta takan jàna'a vi ti tìñu'u vi na. Ta juuni tu tindee vi ma ndian ndè'e tundo'o, ta chìtu'un vi cha'a' ma tiñu va'a ña iyo yi ña ja'a vi ndia.

¹¹ Ta tu ìyo ñivi yoko ñivi kìndoo nda'vi, tüvi ìyo yi ña nakuisoun sivi vi. Vati ni keta iin kivi ña ni kuuni ndiko vi tanda'a vi chi'in inga ra'ii, ta ikan ni jaña ndio vi ña jä'a vi tiñu kà'an Cristu, ¹² ikan kùu yi ma nuu koyo ndio vi tichi kuati cha'a' ña jaña vi ña jä'a vi ma tu'un chā'a vi nuu Cristu. ¹³ Vati juuni ya'a chàta'ani ndio vi kakunuu vi ta ve'e ta ve'e ma ñivi, ta ndakuu suchan ndio vi, ta yüvi yakani kùu yi, ti kicha'a ndio vi nàtu'un vi tu'un vata chata ma ñivi. Yakan va ikan kùu ma nuu kì'vi ndio vi tichi ndisaa tuxa'ini, ta nàtu'un vi tu'un ña tüvi ìyo yi ña ka'an vi. ¹⁴ Ta cha'a' yakan kùu yi ña kùunj ña na koo ndiko ma ii ma ñivi ña'a yoko ña kìndoo nda'vi, ta tanda'a ndiko vi, ikan na koo ndiko se'e vi ta kumi va'a vi na chi'in ma ii vi ndia. Ta cha'a' yakan kùu yi ña na kùu ka'an ti'ini ma

ñivi xaani nde'e nuu vi chata vi, ti ma tiñu va'a jà'a vi. ¹⁵ Takan kàtì chi'in ndo, ti ìyo ma ñivi ña'a ña cha jāña vi ma iti' Ndioo, ta tāndikun vi kuà'an vi iti' kuà'an ma kui'na.

¹⁶ Ta tu ìyo iin ña'a a iin ra'ii chinuni tu'un Cristu, ta tichi ve'e vi ìyo iin ña kindoo nda'vi, na tindee vi ña, ikan tüva kua'a tiñu ìyo yi ña ja'a ma inga ndian chinuni chi'an. Vati ma ndian chinuni va'a ga ña na tindee na ma ñivi kindoo nda'vi ña tüvi ni'iin ñivi.

¹⁷ Ta ma ndracha'nu ña ndiso tiñu nuu ma ndian chinuni, ìyo yi ña nduva'a kuii tiñu'u ma ñivi ndra. Va ìyoga yi ña tiñu'u na, taku ma ndracha'nu kàtitu'un tu'un Ndioo, ta jàna'a ndra yi nuu ma ñivi. ¹⁸ Vati ma tutu Ndioo, te'en kà'an yi:

“Na tüvi ìyo yi ña ti'o xikima yu'u ma kitì jàna yo ora jàtiñu ri.” Ta juuni ìyo inga tu'un ña kà'an ma tutu Ndioo: “Ma ra jàtiñu, ìyo yi ña ni'i ra ma ya'vi ra ndia.”

¹⁹ Tu tisokuati iin ñivi chata iin racha'nu ndiso tiñu ndian chinuni nuun, koto jächi'un yi. Tiá va'a ña na jachi'un yi tuva kà'an uvi a uni ta'an na yi nuun. ²⁰ Ta ma ndra tüvi kùuni jaña ña jà'a ma kuati, tiá va'a ña na ka'un nuu ndra ma nuu ka'ìn ti've tandi'i ma ñivi Ndioo, ikan na yu'vi ma ñivi Ndioo, ta tüvi jà'a na takua jà'a ndra. ²¹ Yakan va yu'u Paulu, kà'in chi'un ndava nda nuu Ndioo chi'in Racha'nu Jesucristu chi'in tandi'i tati jà'a tiñu nuu Ndioo ña kachin ra, ña na ja'a va'un ma ña kà'in chi'un, ta inuuni nde'un ma ñivi ora jà'un yi. ²² Ora ni kachiun ñivi ña ni koo tiñu kuenda Ndioo, koto jündiun nda'un

chata nda ndian ni kuuni, tu tüvi nàkanini va'a ji'naun ña ni ja'un yi, ikan na töve kosoun kuati ña jà'a inga na. Yakan va na ja'un kuenda nuyn, koto ki'viun tichi nda kuati ni kuuni.

²³ Ta taku maun ña ya'aga nuuni ku'vi tichiun, na kö'un mamaa takuini, ti juuni ìyo yi ña ko'un ita'vi ma vinu, ikan na ndova'un nuu ma kue'e ña jà'a ña ku'vi tichiun.

²⁴ Ta ìyo uvi uni ndian jà'a kuati, ña numi kuiini chà'a yo kuenda ña ìyo kuati na, ti chìto yo ma ña jà'a na antea ña chaa ma kivi ña ndònadaa yi. Va ìyo ndian jà'a kuati, ña tüvi numini chà'a ma ñivi kuenda yo jā'a yi, ti ya'a xe'e ìyo yi. Va ni chaa iin kivi ña ni koto ndi'i yo yi. ²⁵ Ta juuni kùu yi, ña tu ìyo ma ndian jà'a iin tiñu va'a, numi kuiini chà'a yo kuenda tu ma tiñu va'a kùu yi. Va ìyo ma ndian jà'a tiñu töve va'a, ta tüvi numi chà'a yo kuenda, va chìto yo ña ni chaa iin kivi ña ni koto ndi'i ma ñivi yi vaji ya'a xe'e ìyo yi ndia.

6

¹ Ta tandi'i ndian chinuni tu'un Cristu ndian kùu musu, ìyo yi ña tiñu'u va'a na ma ndian kùu chito'o na ña chà'nda tiñu nuu na, ikan ma chito'o na kùu ka'an ti'ini na chata ma Racha'nu Ndioo, ta chata ma tu'un ra ña jàna'a yo ndia.

² Ta tu ìyo iin ma ndian kùu musu ta ma chito'o na iin ndian chinuni tu'un Ndioo kùu na, koto jàna na ña tiñu'u na na, ti indukuni ndian chinuni tu'un Ndioo kùu na ndia. Vati ma ña ìyo yi ña ja'a na kùu yi ña na tiñu'u ga na na ta jatiñu ni'iga na kuenda na, vati juuni yani na

ndian chìnuni kùu na ndia. Yakan va, ndisaa tu'un i'ya ìyo yi ña jana'un ta katitu'ñun yi nuu na.

Ma ña va'a ndicha ni ni'o cha'a' ña chìnuni va'a yo tu'un Ndioo

³ Tu ìyo nda ndian jàna'a iin tu'un ña tüvi indukuni kà'an kua kà'an ma tu'un ma Racha'nu Jesucristu, ta juuni töve indukuni kà'an kua ma tu'un ndaa ña chìnunio, ⁴ ndisaa ma ndiakan mamaa ndian kutayini kùu na, ti tüvi chito na nii'in nakuyi. Ta juuni na këü natu'un va'anio chi'in na, ti endee kànita'an yu'u na, ti tüva indukuni chànnini ndio na kua chànninio, ta juuni kìcha'a na tixii na ta ka'an ti'ini na chata ma ñivi, ti tüva ìyo tundeeni na chi'in ma ñivi, ti siin siin chànnini na. ⁵ Ta ma kuati ikan, tüvi nda ora ni chinu yi, ti ma ñivi ikan, kùu na takua kùu ma ndian tivi xini, vati tüvi chito na ma tu'un ndaa, ta jà'ani na ña chìnuni na tu'un Ndioo kuenda na ndokuika na jà'a yi. Yakan va va'a ga ña na tüva ga titi'un chi'in na. ⁶ Ndicha va'a ña kùu kua'nu yo chi'in ma ña chìnunio tu'un Ndioo, va tu sii kùunio chi'in ma ndatiñu ña ìyo nuu yo. ⁷ Vati ora kâku yo ma ñuñivi i'ya, tüvi nî kichaa inga nakuyi chi'o, ti sokaanio kâku yo. Ta indukuni ni ta'an yo ma ora ni kuvi yo, ti tüvi ni kunda'a yo nii'in nakuyi ko'o ndia. ⁸ Ti tuva cha ìyo ma ña kacho ta ìyo ma ja'ma ku'un yo, tiá va'a ña na sii kuunio chi'in yakani. ⁹ Va ma ndian kùuni ndokuika, tia numini kòyo na tichi ma kuati. Ta ikan kùu ma nuu koyo na tichi xayu ma kui'na jà'a ma ña kùuni na koo tiá ndatiñu na. Ta juuni maa yi kùu yi ña jande'e yi tundo'o na, ta ni janaa

yi na tiá iti' nuu ndia. ¹⁰ Ti tu ya'aga kùuni yo ma xu'un', ikan kìcha'a ma kuati ka'nu ña jà'a yo, ti numini kìcha'a yo kësiin yo ma iti' Ndioo jà'a ña tixin yo. Ta ikan kùu ma nuu juuni maa ndio yo jànde'o tundo'o ma anima yo.

Ma tiñu va'a jàkuu ma ndian chinuni ma tu'un va'a Ndioo

¹¹ Yakan va yo'o Timoteu, ra jàkuu tiñu nuu Ndioo, koto näkaniun ja'un takua jà'a ma ndikan, ti na ku'un ma iti' ndaa ña kuà'an Ndioo, ta na jaka'nun ra ta na chinuni va'un ma tu'un ra chi'in ndisaa animaun, ta na kuuniun nde'un inga ñivi, ta na jandeeniun ña jà'a na chi'un, ta na kùun iin ra ya'a vita anima ndè'un na ndia. ¹² Ta na jandeeniun chinuniun tu'un Ndioo, ikan na ni'un ma nuu koun endeeni chi'in ra, ti takan kùuni ra ña na ja'un. Ti kāchin ra ñun ma ora kātitu'un yi nuu ka'iin ti'vi kua'a'ndian kùu testigu ña chinuni va'un ma tu'un ra. ¹³ Yakan va ndava nda nuu Ndioo, ra chà'a kivi koo ndito ndisaa ma ña ïyo ñuñivi, ta ndava nda nuu Jesucristu, ra juuni kātitu'un ma tu'un ndaa nuu Ponciu Pilatu tatiempu, ¹⁴ kàtitu'in nuñun ña na jachi'un ta na ja'un ma tiñu kà'in ña jà'un, ta koto jäñaun ña jà'un yi, ikan na ni'iin na kùu ka'an na chataun nda ora. Vati endeeni ïyo yi ña ja'un yi nda kati ni chaa ora ña ni kichaa ndiko ma Racha'nu Jesucristu, ra chito'yo. ¹⁵ Vati ma Racha'nu Ndioo ni ja'a ra ña ni kichaa ndiko ra ma nda ora kùuni maa ra. Ta uvanuu ma Racha'nu kùu ra ma ra na jaka'nu yo, ti ra chà'nda tiñu ninii ñuñivi kùu ra. Ta juuni kùu ra Rey kuxini nuu ndisaa rey, ta chito'o

ndisaa ndracha'nu ndia. ¹⁶ Uvanuu rakan kùu ma ra takani ìyo, ta ìyo endeeni, ta ìyo iin nuu endee tacha kàa, nuu nì'iin yo këü jayatin yo yo. Ta juuni nì'iin yo takä'an nde'e ra, ta ni këü nde'o ra ndia. Yakan va na jaka'nu yo ra endeeni cha'a' ña endeeni kùu ra iin ra ìyo ndatu. Ta takan na kùu yi. Amén.

¹⁷ Ta na katitu'un nuu ma ndian kuika ña ìyo ma ñuñivi i'ya, ña koto jädotayi yi na chi'in ma ña ìyo nuu na, ta ni chi'in ma xu'un' ña ìyo nuu na ndia, vati ma xu'un' na numini ni ndi'i yi. Tiá va'a ña na kundaanio ma Racha'nu Ndioo, vati maa ra kùu ma ra chà'a tandi'i ma ña ìyo nuu yo, ikan na sii kùunio chi'in yi. ¹⁸ Ta juuni na katitu'un nuu ma ndian kuika, ña na ja'a na mamaa ña va'a ta na koo va'a na jà'a ma tiñu va'a jà'a na. Ta juuni ña na tüvi kuu xii na chi'in ma ndatiñu ìyo nuu na, ti na tindee na inga ma ndian kùmani yi nuu ndia. ¹⁹ Vati tu ja'a na takan, ni ndakuu yi iin ya'vi ña chà'a Ndioo nuu na ña kündee yi na endeeni, ta juuni ndiakan kùu ni'i ña na koo na endeeni chi'in ra ndia.

Ma tu'un nuu ndi'inia ña ìyo yi ña ja'a Timoteu

²⁰ Yo'o Timoteu, kùunì ña na ja'a va'un ma tiñu Ndioo ña kàti'tu'in nuun. Ta koto jächi'un ma tu'un vata ña kà'an ñivi ñuñivi ña tüvi nda kuenda, ta ni ma tu'un ña vîi kà'an yi kùunio, va tu'un vatani kùu yi. ²¹ Vati ìyo ma ndian kà'an ma tu'un te'en, ta kùuni na ti nduva'a kuii chìto na, kùuni na. Va töve. Ta java kèsiiñ na ma iti' Ndioo, ta tüva chinuni na ña kà'an ra. Ma Racha'nu Ndioo, na ku'va ra ña na koo ma ñamani ra chi'un. Ta takan na kùu yi. Amén.

**Zacatepec Mixtec NT
Mixteco, Santa María Zacatepec: Zacatepec Mixtec
NT New Testament**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Santa María Zacatepec

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

55b3808f-9cd0-5da9-90f0-a96c172e0e02